

استدراکی بر

مقاله کتابشناسی حجاب

احمد ملکشاهی

ص ۲۵۹ با عنوان «اساس ایمان در وجوب حجاب زنان» آمده است .

دوم: در شماره ۱۳۶ عنوان معرفی شده اساساً بحثی قرآنی در بیان وجوه اعجاز برخی آیات قرآن می باشد که استاد محترم بصرف دیدن عنوان کتاب «کشف الحجاب المشتمل علی بیان ماهو من وجوه اعجاز بعض آیات الكتاب الکریم و القرآن العظیم» پنداشته اند که اثری است در مقوله حجاب که این پندار نادرست است و نیز کتابشناسی گرانسنگ مرحوم آقا بزرگ تهرانی در پی معرفی این اثر استطراداً می فرماید: «دفع بعض الاعتراضات علی بعض آیات القرآن» که گویا این اثر پاسخی است به برخی شبهات و ردود قرآنی است.^۱

سیم: در شماره ۱۲۰ عنوان معرفی شده تفسیر سوره نور می باشد، اکنون اگر این اثر مرتبط با موضوع یاد شده باشد چرا جناب استاد به تفاسیر تک نگاری دیگر از سوره نور اشاره ای نکرده اند و نیز مؤلف این اثر بانوی مسلمان با نام مخفف «ر. ک» می باشد، این اثر در سنه ۱۳۲۴ ش، در ۱۴۴ ص، در قطع رقعی به زیور طبع رسیده است.

نویسنده اظهار می دارد که تقریرات درس استادش آقای میرزا

کتابشناسی نخستین گام از مراحل گونه گونه پژوهش است . به دیگر سخن شناخت منابع تحقیق به عنوان ابزار مطالعه برای هر پژوهشگر امری بدیهی و ضروری است . در این راستا و برای زیادت دانش ها و توسعه علوم ، کتابشناسی ، مأخذشناسی و منبع یابی خود یکی از فنون این عرصه می باشد .

بی درنگ توان گفت کتابشناسی در جهت نوشتار متقن و استوار و بازشناسی سره از ناسره ضرورتی است غیر قابل انکار . اگر چه مقوله کتابشناسی دراز دامن نیست اما به هنگامه طلوع آن با عناوین فهرست نگاری و نسخه شناسی و بعضاً شرح حال نگاری خوش درخشیده است و ارباب دانش را محظوظ نموده است .

باری راقم سطور که همیشه بی صبرانه در پی دریافت گرمی نامه «آینه پژوهش» و مطالعه آن است، در شماره ۶۹ آن مجله «کتابشناسی حجاب» بخامه استاد جعفریان را ملاحظه کرد . جفاست اگر بگویم از آن استاد و مرقومه اش بهره نبردم . اما چونان که خود استاد در طلّیعه آن مقاله به نیکی یاد کرده اند که لازم است جستجوهای بیش تری صورت پذیرد، در همین راستا این قلم ، در پی برخی مطالعات خویش به بعضی آثار از این دست نایل گشته است ، که قبل از معرفی این آثار ناگزیر از یاد کرد چند تذکارم :

نخست: در شماره ۱۰ عنوان یاد شده به عربی معرفی شده است ، گویا این اثر بنا بر نقل : فهرست کتاب های چاپی فارسی

۱ . الذریعه الی تصانیف الشیعه ، ج ۱۸ ، ص ۲۵ .

۲ . تفسیرنامه ، ج ۲ ، ص ۷۲۰ .

بیروت : افریقا الشرق ، ۱۹۹۴ م .

۵ . الى الفتاة السعودية والمسؤولين عنها
(رسالة تحذر من السفور والتهتك)
ابوبکر جابر الجزائري
جدة : مؤسسة الصحافة والطباعة والنشر ، ۱۳۹۲ هـ . ق .

۶ . البعد السياسي للحجاب
شهرزاد العربي
قاہرہ : دار الزہراء للاعلام العربي ، ۱۹۸۹ م .

۷ . التبرج
حرم العليم محمد رضا رضا
دمشق : المطبعة التعاونية ، ۱۹۵۸ م ، ۷۲ ص .

۸ . التبرج
صدر الدين حكيم شهرستاني
كربلا : مطبعة الغری ، ۱۹۵۷ م = ۱۳۷۶ ق .

۹ . التبرج
نعمة سعادة الله
القاهرة : مكتبة انصار السنة المحمدية ، ۱۹۶۳ م ، ۷۹ ص .

۱۰ . التزامات الحجاب
ابو حدة سلطاني
الجزائر : دار البعث ، ۱۹۸۲ م .

۱۱ - المجلس الانيس في التحذير عما في تحرير المرأة من التلبسات
محمد احمد حسنين البولاتي
القاهرة : مطبعة المعارف الاهلية ، ۱۸۹۹ م ، ۱۶۱ ص .

۳ . برای نمونه چند مورد یاد آوری می کنیم :

- ۱- مؤلف کتاب معرفی شده در شماره ۹۱ جناب آقای محمد شجاعی می باشد .
- ۲- مؤلف کتاب شماره ۱۴۴ جناب آقای سید ابوالحسن طالقانی ، ر . ک . موسوه مؤلفی الامامیه ، ج ۲ ، ص ۷۴ .
- ۳- اسم صحیح کتاب شماره ۸۴ حکمة النقاب و فلسفة الحجاب ، می باشد .
- ۴- شماره ۳۴ عینأدر شماره ۹۹ تکرار شده است .

خلیل کمره ای مجتهد معاصر را با تنظیم و اصلاح به رشته تحریر در آورده است .^۲

چهارم : برخی آثار معرفی شده از جمله شماره ۶ ، ۸۱ ، ۱۲۲ و ... جزو صفحه شناسی از کتابشناسی می باشد و شایسته بود جناب استاد آثار یاد آمده از این دست را در فصلی جدا و به تفصیل می آورد .

گفتنی است آنچه به عنوان تذکار از آن یاد کردیم صرفاً نمایه ای است از بی درنگ نویسی ، پر نویسی و نیشتری که اندک امعان نظر و دقت را نداشته ، چونان که اگر این قلم خرد به تک تک سطور آن به دیده نقد می نگریست ، برای هر خواننده ای مسجل می شد که عنوان کتابشناسی شایسته این نوشته نبود ، بلکه صرفاً معرفی برخی از کتاب هایی در مقوله حجاب به قلم آمده است .^۳

راقم سطور بر بانیان دانش و فضل و ارباب معرفت به دیده احترام می نگرد و خدای را به پاس توفیقشان شکر گزار است .
و اینک آثار ...

۱ . الاستیعاب لادلة الحجاب والنقاب

حسن بن عبدالحمید بن محمد
قاہرہ : مكتبة التوعية الاسلامية ، ۱۴۰۹ هـ ق ، ۲۲۷ ص .

۲ . اسبال الكساء على عورات النساء

عبدالقادر احمد عبدالقادر
کویت : مكتبة دارالعروبة ، ۱۴۱۰ هـ - ۱۹۹۰ م .

۳ . الاسرة تحت رعاية الاسلام (دو جلد)

عطية صقر
جلد دوم این اثر با عنوان «الحجاب بين التشريع والاجتماع»
کویت : مؤسسة الصباح ، ۱۹۸۰ م ، ۵۸۸ ص .

۴ . الاسلام والحجاب بين عصر الحريم وتحديات الحضارة

خديجة صبار

۱۲. الحجاب فی الشریعة الاسلامیة

وفیة محمود الحدیدی
بغداد: مطبعة افسیت المیناء، ۱۹۷۸ م، ۳۲ ص.

۱۳. الحجاب فی نظر القرآن

شیخ کاظم حلفی
نجف اشرف: مطبعة النعمان، ۱۵ ص.

۲۱. السفور والحجاب

محاضرات و نظرات مرماها تحریر المرأة

نظيرة زين الدين

بیروت: مطبعة قوزما، ۱۳۴۶ ق = ۱۹۲۸ م، ۴۱۹ ص.
و نیز: مراجعه و تقدیم، بشیة شعبان، دمشق: دارالمدی
للثقافة والنشر، چاپ دوم، ۱۹۹۶ م.

۱۴. الحجاب والقهر

احمد معاذ الخطیب الحسینی
دمشق: دار الشهاب.

۲۲. السنة والكتاب فی التریة والحجاب

محمد القاياتی

القاهرة: مطبعة الموسوعات، ۱۳۱۹ ق.

۱۵. الحجاب و السفور

احمد عبد الغفور عطار (۱۹۹۱ م). الطائف: دار ثقیف،
۱۳۹۹ ق، ۱۷۱ ص.

۲۳. الصارم المشهور علی اهل التبرج و السفور

رد علی کتاب «حجاب المرأة المسلمة» لمحمد ناصر الدين
الالباني

حمود بن عبد الله التويجری (۱۹۹۳ م). حلب: مكتبة
الهدی، ۱۹۷۶ م، ۱۹۸ ص.

۱۶. الحجاب و السفور

توفیق الفکیکی

بغداد: ۱۹۲۷ م.

۱۷. الحجاب و السفور فی ترکیا

یوسف ابراهیم الجهمانی

دمشق: دار حوران، چاپ اول، ۲۰۰۰ م، ۱۴۴ ص.

۲۴. المائلة فی الاسلام-مسألة الحجاب-منهج تفكير

ابو الحسن بنی صدر

بیروت: دار التوجیه الاسلامی، ۱۹۸۱ م، ۱۰۴ ص.

۱۸. الحلی و الوشم و التبرج

عبد القادر بن عیاش

سوریه: المطبعة السلیمیة، ۱۹۶۲ م، ۲۴ ص.

۲۵. العفاف علی مذبح التبرج

سید علی بن حسین علوی

قم: ۱۳۹۳ ق، ۹۶ ص، رقیعی

این کتاب توسط آقای محمدی اشتهااردی به فارسی ترجمه
شده است.

۱۹. الرد المفحم علی من خالف العلماء و تشدد و تعصب و الزم المرأة

ان تستر و وجهها و کفیها و اوجب و لم یقتنع بقوله انه سنة مستحب

ناصر الدین الالبانی

بیروت، المکتب الاسلامی.

۲۶. الفتاة و الشیوخ

«نظرات و مناظرات فی السفور و الحجاب»

نظيرة زين الدين

بیروت: المطبعة الامیرکاتیة، ۱۹۲۹ م، ۳۰۲ ص.

۲۰. السفور و الحجاب

عبد القادر بن مصطفى المغربي

طبع: ۱۹۱۰ م و نیز ۱۹۵۵ م.

۳۳. فصل الخطاب فی مسألة الحجاب والنقاب

درویش مصطفی حسن
قاهره، مطبعة الخانجی .

۳۴. المرأة والحجاب

شیخ العراقین شیخ عبد الرضا بن عبد الحسین کاشف الغطاء لاهور .

۳۵. الی غیر المحجبات اولاً والی المحجبات ثانياً

محمد سعید مبيض
بیروت : مؤسسة الریان ، چاپ سوم ، وزیرى ، ۱۴۲۱ق-
۲۰۰۰ م ، ۱۷۶ ص .

۳۶. ابقاظ ذوی الالقاب فی ذم التبرج و كشف النقاب

عبد الواسع بن یحیی الواسطی
دمشق : مطبعة الفيحاء ، ۱۹۳۴ م .

۳۷. بررسی حجاب در قرآن و جامعه دینی

مینو اصلانی
«پایان نامه کارشناسی ارشد»
تهران ، دانشگاه آزاد .

۳۸. بصراحة عن حرية المرأة

التذیر مصمودی
الجزائر : دار البعث ، ۱۹۸۲ م .

۳۹. بیان الحقیقة فی الحجاب

سید محمد رضا سیرجانی
تهران : ؟

۴۰. بیان مشروعیة الحجاب

مصطفی نجار
بیروت ، : ؟ .

۴۱. پوشاک زنان ایران از کهن ترین زمان تا آغاز شاهنشاهی پهلوی

جلیل ضیاء پور
تهران : وزارت فرهنگ و هنر ، ۱۳۴۷ ش ، سریبی ، رحلی ،
۲۲۱ ص .

۲۷. الفتی و الفتاة

حقائق ناصعة تبیین سوء قصد مؤلفی کتاب «السفور و الحجاب» و «الفتاة و الشیوخ» . عبد الرحمن محمود الحصى
بیروت : ۱۹۳۰ م ، ۴۸ ص .

۲۸. الگوی زن اصیل و آزاد

محمد تقی حشمت الواعظین طباطبائی
قم : مدرسه علمیه ایروانی ، چاپ هفتم ، وزیرى ، ۱۶۶
ص .
در این کتاب حجاب از دیدگاه آیات ، روایات و فتاوی
فقهایی مختلف شرح و تبیین شده است .

۲۹. المرأة المتبرجة و اثرها السیء فی الامة

عبد الله التلیدی
بیروت : دار ابن حزم ، چاپ دوم ، ۱۴۱۱ ق- ۱۹۹۰ م ،
وزیرى ، ۱۵۹ ص .

۳۰. المرأة المسلمة و الحجاب

عبد الله بن عبد الرحمن السند (۱۹۷۷ م) . تور . مطبعة
فانزی ، ۱۹۷۷ م ، ۳۲ ص .
الکویت : مطبعة وزارة الاعلام ، ۱۹۷۳ م ، ۲۴ ص .

۳۱. للمرأة بین التبرج و التحجب

محمد احمد السباعی
القاهرة : مطبوعات مجمع البحوث الاسلامیة ، ۱۹۸۱ م ،
۱۸۰ ص .

۳۲. المرأة بین السفور و الحجاب

محمد بن احمد العسکری
الریاض : المعهد العالی للقضاء بجامعة الامام محمد بن
سعود الاسلامیة ، ۱۳۹۱ ق .

۴۲. پوشش غیر مجاز در نظام کیفری

مجتبی نورزاد

پایان نامه کارشناسی ارشد
تهران، دانشگاه شهیدبهشتی، ۴۹ ص.

۴۳. تحریر المرأة والسفور

محمد فخری

القاهر: ملتزم الطبع حسین حسنین

قم: مرکز فرهنگی انصار المهدی، چاپ هشتم ۱۳۷۳ ش، ۲۵۶ ص.

۵۱. حجاب المرأة المسلمة

امل عبد القادر جواد.

بغداد: مطبعة العانی، ۱۹۶۴ م، ۲۴ ص.

۴۴. تحریر المرأة والسفور

محمد فخری

القاهرة: مكتبة الهلال، ۱۵۹ ص.

۵۲. حجاب المرأة فی الاسلام

محمد فؤاد البرازی

قاهره، مكتبة وهبة.

۴۵. تذکیر الاصحاب بتحریم النقاب، وفق القواعد المستمدة من علمي

الاصول والحديث

اسماعيل منصور

قاهره، مكتبة القرآن.

۵۳. حجاب المرأة المسلمة فی ضوء الكتاب والسنة

نور الشهيرة مررا

مكة المكرمة: رسالة ماجستير، كلية الشريعة، جامعة ام

القرى، ۱۹۸۱ م.

۴۶. تربیت نسوان

ترجمه «تحریر المرأة» قاسم امين

مترجم: يوسف اعتصام الملك اعتصامی آشتیانی

تبریز: ۱۳۱۸ ش، سنگی، جیبی، ۸۲ ص.

۵۴. حركة تحریر المرأة فی میزان الاسلام

انور الجندی

القاهرة: دار الاعتصام، ۱۹۸۰ م، ۴۰ ص.

۴۷. تربية المرأة والحجاب للبنات

صالح حمدی حماد

القاهرة: مطبعة المنار، ۱۳۲۳ ق.

۵۵. حول السفور والحجاب

شیخ نجیب بن شمس الدین

نجف، مكتبة النجاح.

۴۸. تنبيه الغافلات من النساء المتبرجات

محمد خالد العبادی الطرابلسی

القاهرة: مصطفى البابی الحلبي، ۱۹۵۶ م، ۱۴ ص.

۵۶. خطر التبرج والاختلاط

عبد الباقي رضوان

بيروت: مؤسسة الرسالة، ۱۹۷۴ م، ۲۶۴ ص.

۴۹. تنوير العينين فی طریق حديث اسماء فی كشف الوجه والكفين

علی بن حسن بن علی بن عبد الحمید الاثری

عمان: دار عمار، ۱۴۱۰ ق، ۷۹ ص.

۵۷. خلف الحجاب

(موقف الجماعات الاسلامية من قضية المرأة)

سنة المصري

القاهرة: سينا للنشر، چاپ اول، ۱۹۸۹ م، ۱۱۸ ص.

۵۰. حجاب اسلامی

محمد حسین حقجو

۶۶. سرگذشت یک دوشیزه شرقی (در حجاب و مسائل اجتماعی)

میرزا حسن مصطفوی

تهران: ۱۳۷۳ ق

۶۷. عفاف نامه (شعر در لزوم حجاب)

سید کریم امیر فیروز کوهی

تهران: ۱۳۱۳ ش، رقیعی، ۲۷ ص.

۶۸. فصل الخطاب او تفلیس ابلیس من تحریر المرأة و رفع الحجاب

مختار احمد مؤید

بیروت: المطبعة الادبية، ۱۸۹۸ م، ۲۷۹ ص.

۶۹. فلسفة الحجاب

سید علی اکبر برقی قمی

چاپ: ۱۳۴۴ ق، زبان فارسی

۷۰. في مسألة السفور والحجاب

صافی ناز کاظم

قاهره: مكتبة وهبة، ۱۹۸۲ م.

۷۱. قاسم امين و اصلاح المرأة

حکمت صباغ الخطیب

بیروت: بيت الحكمة، ۱۹۷۰ م، ۱۱۱ ص.

۷۲. قاسم امين و تحرير المرأة

محمد عمارة

القاهرة: دار الهلال، ۱۹۸۰ م، ۱۷۸ ص.

۷۳. قاسم امين و موقفه من المرأة

وداد السكاكینی

القاهرة: دار المعارف، ۱۹۶۵ م، ۹۴ ص.

۷۴. قراءة في لوحة الحجاب

الحجاب الشرعي بين مؤيديه و معارضيه

نادیا سلطان

سوريه: حلب، فصّلت للدراسات والترجمة و النشر،

چاپ اول ۱۴۲۰ ق. ۱۹۹۹ م، ۱۶۰ ص.

۵۸. ريات الخدور في الحجاب و السفور

محمد فريد الجنيدى

القاهرة: مطبعة محمد مطر، ۲۴ ص.

۵۹. رحلتى من السفور الى الحجاب

كريمان حمزه

القاهرة: دار الاعتصام، ۱۹۸۱ م، ۵۶ ص.

۶۰. رساله در حجاب

شيخ محمد كاظم بن محمد سعيد

تهران: ۱۳۴۵ ق، سنگی.

۶۱. رسالة حجابيه

سید علی بن محمد امامی تفرشی

تهران: ۱۳۵۳ ق، سنگی، رقیعی، ۲۴ ص

۶۲. رسالة الحجاب

محمد بن صالح بن عثيمين

رياض، مكتبة العبيكان.

۶۳. رسالة تبحث في مسائل الحجاب و السفور

عبد العزيز بن عبد الله بن باز

المدينة المنورة: الجامعة الاسلامية، ۱۹۸۰ م، ۴۴ ص.

۶۴. رفع الجنة امام: (جلباب المرأة المسلمة في الكتاب و السنة)

عبد القادر بن حبيب الله السندی

و هورد موسع على كتاب «جلباب المرأة المسلمة» للشيخ الالباني.

۶۵. ريشه های استعماری كشف حجاب

زهرا رهنورد

تهران: ؟

و کاتبات العراق جمعها و رتبها مصطفى عبد الجبار القاضي
بغداد: دار السلام، ۱۹۲۰ م، ۱۶۶ ص.

۷۵. كشف الارياب في ادلة الحجاب
سيد ابو الفضل نبوي قمی (م ۱۴۱۲ ق)

۸۴. مساوی السفرور

سيد صادق حسینی شیرازی
کربلا: ۱۳۸۸ هـ.

۷۶. كشف النقاب عن اسرار كتاب السفرور والحجاب

محمد سعيد الجابی
سوريه: مطبعة الاصلاح، ۱۹۲۹ م، ۲۸۰ ص

۸۵. منظومة في تبرج النساء و مفاسد سفرورهن

ابو بكر بن عبد الرحمن علوی حصرمی (م ۱۳۴۱ ق).
حيدر آباد: ۱۳۴۴ ق

۷۷. گزیده مجموعه مقالات حجاب

گرد آورنده: كمسيون امور بانوان استان فارس.
به اهتمام: پروانه رشته احمدی.
شیراز: استانداری شیراز، نوید، وزیري، چاپ اول،
۱۳۷۸ ش، ۵۲۸ ص.

۸۶. نظرات في كتاب «حجاب المرأة المسلمة» للالباني

عبد العزيز بن خلف (م ۱۹۸۸ م). طبع مرارا.
دمشق، مطبعة الاصلاح.

۷۸. لباس التقوى والتحديات المعاصرة للمرأة المسلمة

عيادة بن ايوب الكبيسي
دبي: دار البحوث للدراسات الاسلامية و احياء التراث.

۸۷. نحو منهج في التفسير الموضوعي

(دراسة تطبيقية على آيات الحجاب في القرآن الكريم)
صبري المتولي المتولي
قاهره: مكتبة القرآن، ۱۴۱۶ هـ-۱۹۹۶ م، ۱۷۵.

۷۹. لباس المرأة و زيتها في الفقه الاسلامي

مهدي شحادة الزميلي
عمان: دار الفرقان للنشر و التوزيع، ۱۹۸۲ م، ۱۹۵ ص.

۸۸. واقعه خراسان

مسعود كوهستاني نژاد
تهران: سازمان تبليغات اسلامي، ۱۳۷۵ ش، ۱۹۴ ص.
در اين كتاب از حجاب و قيام مسجد گوهر شاد بحث شده است.

۸۰. لباس زنان ايران از سده سيزدهم هجري تا امروز

يحيى ذكاء
تهران: ۱۳۷۷ ش، رقعی، ۴۴ ص.

۸۹. همسات في اذن المحجبات

محيي الدين عبد الحميد
قاهره: مكتبة الخدمات الحديثة، ۱۴۱۵ ق-۱۹۹۴ م.

۸۱. ما وراء الحجاب

فاطمة المرنيسي
ترجمة: احمد صالح
دمشق: دار حوران للطباعة و النشر و التوزيع، چاپ اول، ۱۹۹۸ م.

۹۰. يا ابنتي لماذا هذا التبرج

شيخ كاظم حلفي
نجف اشرف: مطبعة الغري الحديثة، ۱۶ ص.

۸۲. مجموعة رسائل في الحجاب و السفرور

عبد العزيز بن باز
الرياض: الرئاسة العامة لادارات البحوث العلمية و الافتاء و
الدعوة و الارشاد.

۸۳. مختارات في الحجاب و السفرور

هي مجموعة مقالات علميه اخلاقية ادبية، لطائفة من كتاب

